UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Decretum Gratiani

Gratianus <de Clusio>

Parisijs, 1542

Quinta. quomodo grad[us] [con]sanguinitat[is] sunt co[m]putan[d]i? Sol. sicut oste[n]ditur in arbore.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62466

Visual Library

gorius ſe illis hoc ſpāľr cōceſſiſſe, q̄: diu iuxta apl'm eſſent in fide noui: q̄ de neophitis ait: Lac dedi vobis potum, non eſcam.

alūno vcʒ (vt recordaris) tuo: ipſi etiā anglorꝝ gēti, q̄ nuper ad fidē venerat, ne a bono qđ ceperat, metuendo auſteriora recederet: ſpāliter ꝛ non gn̄aliter me certiſſime ſcripſiſſe cognoſcas. vnde et mihi oīs romana ciuitas extitit teſtis. Nec ea intētione hec ei ſcripſi mandata, vt poſtq̄ꝫ firma radice in fide fuerint ſolidati, ſi infra propriā cōſanguinitatem inuēti fuerint, non ſeparent̄ aut infra affinitatis lineā. i. vſq̄ꝫ ad ſeptimā generationē iungant̄: ſed ꝙ adhuc illis neophytis exiſtētibus, eis primum illicita conſentire: ꝛ eos verbis ac exēplis inſtruere opꝫ. Nam iuxta apl'm qui ait: Lac dedi vobis in potū, nō eſcā: illis modo non poſteris (vt prefixum eſt) tꝑibus tenēda indulſimꝰ: ne bonū qđ in firma radice plātatū erat, erueret̄: ſed aliquantulum firmaret̄: ꝛ vſq̄ꝫ ad ꝑfectionē cuſtodiretur.

i. Corꝫ iij.

Item obijcitur illud Gabilonenſis concilij.

¶ In quinta vel ſexta generatione nullus amplius copuletur coniugio.

Contradicimus vt in quarta vel in quinta ſextaq̄ꝫ gn̄atione nullus amplꝰ coniugio copulet̄. Ubi autē poſt interdictū factū fuerit inuētū, ſeparet̄. Hac authoritate dū i ſexta gn̄atione interdicit̄ coniugiū, in ſeptima ꝑmitti videt̄: ſꝫ gradꝰ cognationis ſm̄ quoſdā varie cōputātur. Alij nāq̄ꝫ patrē in primo gradu, filios in ſcđo po nūt. Alij primum gradū filios appellāt, negātes gradū cognatiōis inter patrē et filiū eſſe: cū vna caro ꝓbent̄ pater ꝛ filius. Authoritates ḡ q̄ conſanguinitatis copulā vſq̄ꝫ in ſeptimū gradū ꝓhibent, patrē ponunt in primo gradu. ille ṽo q̄ vſq̄ꝫ ad ſextū gradū prohibēt, primū gradū filios appellant: atq̄ꝫ ita fit vt eedem perſone ſm̄ hanc diuerſitatē inueniant̄ in ſexto vel ſeptimo gradu.

Item illud Fabiani quo affines in quinta generatione copulari iubentur, videtur eſſe contrarium illi decreto Iulij pape: Sicut non licet vlli chriſtiano de ſua conſanguinitate vxorem ducere, ſic etiam nō licet de cōſanguinitate vxoris ſue coniugem ducere, propter carnis vnitatem. Silr̄ etiā inuenit̄ cōtrariū illi ca. Greg. nec eam quam ex propria conſanguinitate coniugem habuit ꝛc. Sed illud Fabiani intelligendum eſt de duabus ſororibus vel perſonis inter ſe affinitate coniunctis: vt ſunt vxores duorum fratrum: ſi cōtigerit vnam earum alicui matrimonio copulari: poſt mortem eius vir nō poterit affinem ſuperſtitem in coniugem ducere, niſi in quinto gradu affinitatis inueniātur. vnde qui nouercam alicuius in vxorem duxerit: poſt mortem eius vxorem priuigni ducere non poterit.

Hinc etiam idem Julianus papa alibi ait: Relictam conſanguineorum vxoris ſue (nō ait cōſanguineam vxoris ſue: ſed relictam cōſanguineorum vxoris ſue) vſq̄ꝫ in quartam generationē nullus ducat i vxorem. Paſchalis vero papa ſecundus ſcribēs Rhegino epō tertium genus affinitatis aſſignat: cuius copula non vltra ſecundum gradum inuenitur prohibita. Item enim.

¶ Duorꝫ cōſobrinorꝫ ꝯiuges vni eidēq̄ꝫ nubere nō poſſūt.

Uxor duorum conſobrinorꝫ coniuges quāuis diuerſis temporibus viro vni alteram poſt alterius obitum nubere ipſa preter authoritatem canonicā publice honeſtatis iuſtitia contradicit: ꝛ nouit prudentia tua quia ita ab vxoris ſicut a viri cōſanguineis abſtinendum eſt. Illud autem Gregorij ꝛ Iulij pape intelligitur de conſanguinitate viri vel vxoris: vt poſt mortem alicuius eorū nulli de cognatiōe defuncti ſupſtes mr̄imonio copulet̄. ¶ Demōſtratum eſt vſq̄ꝫ ad quem gradū quiſq̄ꝫ a propria conſanguinitate vel cognatione ſue vxoris abſtinere debeat.

¶ Queſtio. iiij.

Modo q̄rit̄ quare vſq̄ꝫ ad ſextū gradū cōſanguinitatis ꝯiūctio prohibeatur; De his ita ſcribit Iſido. etymologiarꝫ. li. xj. c. vj.

¶ Quare vſq̄ꝫ ad ſextū gradū cōſanguinitas obſuet.

Conſanguinitas dum ſe pe paulati ꝓpaginē ordinibꝰ dirimēs vſq̄ꝫ ad vltimū gradū ſe ſubtraxerit, ꝛ ꝓpinq̄tas eſſe deſierit, tūc primū lex in mr̄imonij viculū eā recipiet, et q̄dāmō reuocabit fugiētē. iđ aūt vſq̄ꝫ ad ſextū gn̄atiōis gradū cōſanguinitas ſtatuta eſt: vt ſicut ſex etatibus mūdi gn̄atio et hoīs ſtatꝰ finit̄, ita ꝓpinq̄tas gn̄is tot gradibus terminetur. ¶ Queſtio. v.

De gradibꝰ ṽo cōſanguinitatis quō cōputādi ſūt Iſiđ. ſic loq̄t̄.

Uxor duorū. ¶ Caſꝰ Duobus ꝯſobrinis mortuis queſitum eſt vtrum eorum vxores vni viro nubere poſſēt, vna poſt alteram? Et reſpōdet ꝙ non: tum ꝓpter canonis prohibitionē, tum propter publicam honeſtatem.

Modo querit̄. ¶ Hic ponit̄ quarta queſtio.

Conſanguinitas. ¶ Caſus Interrogatus Iſidorus quare dicit conſanguinitatem in ſeptimo gradu terminari: reſpondet, conſanguinitas in ꝑſonas ſpargitur donec finiatur: ꝛ vſq̄ꝫ ad ſeptimum gradum obſeruatur: quia tot etatibus diſtinguitur mundus, quot hominis ſtatus.

De gradibus ¶ Caſꝰ. Hic intitulatur quinta queſtio. hic etiam legende ſunt arbores et gloſſe earū.

SEries. ¶ Caſus. Sex gradus computat hic Iſidor⁹, cōſtituēs filiū ⁊ filiā truncū: ⁊ procedit vſqꝫ ad trinepotis filium: quē dicit eſſe ſextū gradum.

AD ſedem. ¶ Caſ⁹. Quidam gradus conſanguinitatis ſcꝫ leges numerabāt, ⁊ dicebant conſanguinitatem terminari in ſexto gradu legali: ⁊ matrimonium cōtrahi licite poſt illum gradum. Hunc errorē congregato concilio reprobauit papa: oſtendens primo diuerſitatem ⁊ diuerſitatis rationes inter legalem ⁊ canonicam cōputationem. Secūdo probat conſanguinitatem ꝓtendi vltra ſextū gradum legalem: ⁊ hoc per legem: per Gregorij authoritatē: ꝑ arboris rationem, cur rami vltra ꝓtendunt vſqꝫ in ſeptimum gradū canonicū. vltra quē cognatio eius non ꝓtēditur: nec graduū nomina inueniūt. Tertio oſtendit eos qui tm̄ ſex gradus canonicos cōſtituūt: in cōſanguinitate ⁊ in ſententia non differre a canonica ſeptem graduum cōputatione. In fine ꝓhibet ſub anathemate ne in queſtionibus de matrimonio quis computet gradus alio modo ꝙ̄ hic dicitur i hoc capitulo.

¶ Quomodo dirimunt gradus conſanguinitatis.

SEries cōſanguinitatis ſex gradib⁹ hoc modo dirimit. filius ⁊ filia, qđ eſt frater ⁊ ſoror, ſit ipſe trūcus. illis ſeorſum ſeiunctis, ex radice illius trunci egrediūtur iſti ramuſculi. nepos neptis primus. Pronepos ꝓneptis ſecūdus. Abnepos abneptis tertius. Adnepos adneptis quartus. Trinepos trineptis quintus. Trinepotis filius et trinepotis filia ſextus.

Item Alexan. papa. ij. Neapolitanis clericis ⁊ oībus epiſcopis atqꝫ iudicib⁹ per Italiam conſtitutis ſcribit de huiuſmodi dicens.

¶ Quomodo ſunt cōputandi gradus cōſanguinitatis.

AD ſedem apoſtolicam perlata eſt q̄ſtio nouiter exorta de gradibus cōſanguinitatis, quā quidā legū et canonum imperiti excitantes eoſdē propinquitatis gradus cōtra ſacros canones ⁊ eccleſiaſticū morem numerare nitūtur: nouo ⁊ inaudito errore affirmantes ꝙ germani frēs vel ſorores inter ſe ſint in ſecūda generatione: filij eoꝝ et filie in quarta: nepotes eoꝝ vel neptes i ſexta. taliqꝫ modo ꝓgeniem computātes, in hmōi ſexto gradu eā terminātes, dicunt deinceps viros ac mulieres inter ſe poſſe nuptialia iura cōtrahere: et ad hmōi prophanū errorē cōfirmandum, in argumentū aſſumunt ſeculares leges quas Iuſtinian⁹ imperator ꝓmulgauit de ſucceſſionibus conſanguineorū: quibus confiſi oſtendere moliuntur fratres in ſecūdo gradu eſſe numeratos: filios eorum in quarto: nepotes et neptes in ſexto. ſic ſeriem genealogie terminātes, numerationem ſanctoꝝ patrum et antiquā eccleſie cōputationē ad nos vſqꝫ ꝑductam peruerſa quadam calliditate diſturbare nitunt. Nos vero deo annuēte hanc queſtionē diſcutere curauim⁹ in ſynodo habita in Lateranēn. conſiſtorio, cōuocatis ad hoc opus epīs ⁊ clericis atqꝫ iudicibus diuerſaꝝ ꝓuinciaꝝ. Deniqꝫ diu ventilatis legib⁹ ⁊ ſacris canonib⁹, diſtincte inuenim⁹ ob aliā atqꝫ aliā cauſam, alterā legū fieri, alteraꝫ canonū cōputationē. In legib⁹ ſiquidē ob nihil aliud ipſa graduum mentio facta eſt, niſi vt hereditas vel ſucceſſio ab vna ad alterā perſonā inter conſanguineos deferat. in canonib⁹ vero ob hoc progenies computat, vt aperte monſtret vſqꝫ ad quotā gnationē a cōſāguineoꝝ nuptijs ſit abſtinendū: ibi preſcribit vt hereditas ꝓpinquis modo legitimo ꝯferat: hic ꝟo vt rite ⁊ canonice inter fideles nuptie celebrent. In legib⁹ diſtincte non numerant gradus niſi vſqꝫ ad ſextum, in canonibus autē vſqꝫ ad ſeptimā diſtinguit gnationem. Hac ergo de cā q2 hereditates nequeunt deferri niſi de vna ad alterā pſonā, idcirco curauit ſecularis impator in ſingulis pſonis ſingulos perficere gradus. Q2 ꝟo nuptie ſine duab⁹ nō valēt fieri pſonis, iō ſacri canones duas in vno gradu cōſtituere pſonas. vtrāqꝫ tm̄ cōputationē, ſi attente ac ſubtilr̄ pſpecta fuerit, idē ſenſiſſe, et eādē in eis ſniam eſſe, atqꝫ ad eundē terminū cōuenire manifeſtiſſimū erit. Iuſtinianus nāqꝫ vſqꝫ ad quē gradū cōſanguinitas ipſa ꝑduret, in ſuis legibus nō definiuit: canones vero vltra. vij. nullā numerāt gnationē. ſexto quippe gradu determiato, in ipſis legib⁹ ſubintulit ipator: Hacten⁹ oſtendiſſe ſufficiat queādmodū gradus cognationis nūerent. nāqꝫ ex his palā eſt intelligere queādmodū vlteriores gradus nūerare debeam⁹: gnata quippe pſona gradū adijcit. Ecce in his ꝟbis apte oſtendit tales gradus quales iſti cōputant, nō tm̄ vſqꝫ ad ſextū, verūetiā vltra numerari debere: quippe cuꝫ vltra ſextū vlteriores gradus numerandos eſſe decernant. vbi eīn̄ vlteriores noiat gradus, apte indicat nō ſex tantūmodo eſſe gradus, ſed ſex finitis adhuc alios numerandos: nec mirū, cum in precedētibus ipſe firmauerit impator decimum etiam gradum: quod dicēdo, nō eſſe tantūmodo ſex luce clarius confitetur. Hi ergo euigilent et aciem mentis ſi poſſunt, intendant: quos hactenus iſtiuſmodi perculit error. Enimuero vbi ſm leges inter agnatos vel cognatos defertur ſucceſſio, conſanguineos eſſe non dubium eſt. neqꝫ enim ſibi ſuccederent niſi inter ſe (teſte Iuſtiniano) in decimo gradu ſibi attinerent. Conſanguinei igit ibi ſunt, qui ſic ſibi ſuccedunt. Q2 ſi in decimo gradu cōſanguinei ſibi exiſtunt, non eſt terminata cōſanguinitas (vt iſti fatent) in ſexto tantūmodo gradu. Quid igit dicerent: Cōputatis

nãq; gradibus ſicut iſti numerant: aut finit con=
ſanguinitas in ſexto gradu, aut nõ. Si autẽ finit
fallaces erũt leges quibus iſti vtunt, que in deci
mo gradu ſibi ſuccedere conſanguineos iubent.
Q; ſi non finit cõſanguinitas in hmõi ſexto gra
du, falſidici erunt iſti qui vltra illũ ſextũ gradum
nolũt computare cõſanguinitatem. Igit aut le=
ges erũt falſe, aut iſti qui ſic finiunt generationẽ.
Sed vt veridice leges, ⁊ veraces ſint canones di
camus id quod veritas habet: ſcʒ q nõ termina=
tur conſanguinitas in hmõi ſexto gradu, ſed ter=
minatur in ſeptimo gradu ſcdm canones. vtraq;
eñ computatio (ſicut ſuperius diximus) vno fine
concludit. Nãq; duo gradus legales vnũ cano=
nicũ conſtituunt. Fratres itaq; qui ſm ſeculares
leges dicuntur in ſecũdo gradu, iuxta canones
numerãtur in primo gradu. filij fratrum qui illic
numerant in quarto, hic computant in ſecundo.
nepotes vero qui in ſexto ibi, iſtic numerantur in
tertio. ſic deinceps qui legibus inſcribunt in octa
uo et decimo, in canonibus definiũtur in quarto
⁊ quinto: atq; hoc modo de reliquis ſentiendum
eſt, vt qui ſm canones dicuntur in ſexto vel ſepti
mo, ſm leges accipiuntur in duodecimo vel deci
moquarto. Hanc cõputationem intelligens pru=
dẽtiſſimus papa Gregorius dum quereretur in
quota gñatione fideles coniungi debeant, ipſas
ſeculares leges in teſtimoniũ adducens, Augu=
ſtino Anglorũ epõ ſic reſcripſit. Quedam terre=
na lex in Romana republica permittit vt ſiue fra
tris et ſororis, ſeu duoꝝ fratrum germanoꝝ, vel
duarũ ſoroꝝ filius ⁊ filia miſceant: ſed experimẽ
to didicimus ex tali coniugio ſobolem non poſſe
ſuccreſcere. Unde neceſſe eſt vt iam in tertia vel
in quarta gñatione copulatio fidelium licẽter ſi=
bi cõiungi debeat. Nam a ſecũda (quam prediri=
mus) omnimodo debẽt abſtinere. Ecce hic apte
monſtrat filios et filias fratrũ in ſecũda gñatiõe
numerari. ⁊ ſi fratrũ filij ⁊ filie numerant in ſcda,
fieri non poteſt vt ipſi fratres nõ ſint in prima: q
ſi fratres numerant in prima, filij eorũ in ſecũda,
dubiũ nõ eſt quin eoꝝ nepotes ſint in tertia: pro=
nepotes in quarta: et ſic de reliquis vſq; ad ſepti=
mam. Sed ſunt quidaʒ qui ex his Gregorij vbis
quibus ait vt in tertia vel quarta gñatione com=
putẽtur fideles: occaſionẽ accipiũt illicita matri=
monia cõtrahẽdi, dicẽtes ſe hoc iuſte facere poſ=
ſe, qñ tam prudentiſſimus doctor ſua ſnia defini=
uit. Iſti itaq; qui ſe hoc velamine defendere ni=
tunt, aduertãt in eiuſdẽ pris ſentẽtijs non gñali
ter cũctis, ſed ſpãliter Anglorum gẽti mãdaſſe.
nam poſtmodũ a Felice Meſſane Sicilie preſule
requiſitus an hoc quod Auguſtino mãdauerat,

C. 3c. Alex. ꝺ ym. oin l. ſi auie frater. i ſi. C. ꝺ ſucceſſio. edi.

gñaliter cũcte eccſie tenẽdũ eſſet, aptiſſime mon
ſtrauit nõ alijs q illi gẽti mãdaſſe, ne bonũ quod
ceperant, metuẽdo auſteriora, deſererẽt: ſed illis
poſtq; in fide eſſent firma radice ſolidati, et vni=
uerſali eccſie cenſuit ſemp eſſe tenẽdũ, vt nullam
de ꝓpria cõſanguinitate vel affinitate infra ſepti
mam gñationẽ aliquis ſibi audeat in cõiugio co=
pulare. Ecce apte mõſtratũ eſt ex vbis ipſius le=
gis, et authoritate prudentiſſimi pape Gregorij
quid de gradib9 cõſanguinitatis numerãdis ſen
tire debeamus: q̃uis alia quoq; ratio modo pa=
ri ipſos reuincat aduerſarios. Nã ſi (vt ipſi fatent
tur) in illo ſexto gradu cõſanguinitas finiret, oẽs
perſonaꝝ ramuſculos qui vltra illũ gradũ in pi=
ctura arboris cõtinentur, velut ſupfluos oporte
ret detruncari. ſed qr oẽs qui in pictura predicte
arboris cõtinent, ex vna parẽtela cõſiſtũt, nunq;
ſine diminutiõe cõſanguinitatis a ſe poterũt ſe=
parari, veluti nõ ſine damno cuiuſq; pſone valẽt
a ꝓprio corpore man9, brachia, ⁊ pedes trũcari.
Illa quoq; ſacrorũ preceptio canonum q̃ iubet a
ꝓpria abſtinere conſanguinitate q̃diu gñatio re
cordat, aut memoria retinetur: nec a predicta pa
rẽtele diſcrepat cõputatione. nã ſi in ſeptẽ gradi
bus canonice ⁊ vſualiter numeretur, vltra quos
nec cõſanguinitas iuenit: nec noĩa graduũ repe=
riunt, nec ſucceſſio põt amplius prorogari, nec
memoriter ab aliquo gñatio recordari. Nec vo in
hac cõſanguinitatis computatiõe aliqua dehinc
ambiguitas valeat remanere, aliã quã quidã fa=
ciunt numerationẽ, in hac etiã alia diſputatione
duxim9 diſcutiẽdã. Sunt eñ quidã qui nõ a fra=
tribus, ſed a filijs eoꝝ. i. a patruelibus vel cõſobri
nis genealogiã numerare incipiũt: dicẽtes filios
fratrũ in prima gñatione cõputari debere: qr fra
tres quaſi quidam trũcus ex quo ceteri ramuſcu
li oriuntur, exiſtunt. Sed nec iſta graduũ ꝯputa=
tio ſi bene itellecta fuerit, ab ea quã ſuperi9 expo
ſuimus, in ſnia poterit eſſe diuerſa. Iſti eñ q ini=
tiũ numerãdi ſumũt a filijs fratrũ, nõ ꝓgrediun
tur vltra ſextã gñationẽ, ſed ſicut toti9 mundi ſex
etates exiſtũt, ⁊ hũane vite itidẽ ſex: ita ⁊ in ꝯſan
guinitate ſex tm̃mõ autumãt cõputãdas eſſe ge
nerationes: quib9 finitis, noue cõiũctionis dicũt
poſſe fieri initiũ: vt q̃ſi fugiẽtẽ poſſint reuocare
cõſanguinitatẽ. Hec itaq; cõputatio que incipit
a fratrũ filijs, ⁊ numerat vſq; ad. vj. tãtũdẽ valet
quãtũ ea q̃ incipit a fratrib9, ⁊ cõputatur vſq; ad
vij. nec vlla in ſenſu ꝯſiſtit diuerſitas: q̃uis in nu
mero graduũ varietas videat. vltima eñ gñatio
ſi a fratrib9 ſumat initiũ numerãdi, ſeptima inue
nitur: ſi a filijs fratruʒ, reperit ſexta. Taliter igit
determinatis gdib9 ꝯſanguinitatis apſica auctẽ

admonem⁹ vos fratres ⁊ filij vt oīb⁹ ſic ſerīē genealogie ↄputādā eſſe intimetꝭ, queādmodū ſancti patres numerādā eſſe ſanxerūt, ⁊ antiqu⁹ mos ſancte vniuerſalis eccl'ie ꝑ lōga tēpora olim cōputaſſe monſtraꝛ: nā ſi q̄s peruerſa ⁊ obſtinata mēte a recto tramite apoſtolice ſedis deuiare voluerit, ⁊ aliter q̄ꝫ nos in nuptijs celebrādis grad⁹ parētele numerare ↄtēderit: p̄mū ꝓ ſua temeritate celeſti pena plecteꝛ: poſtmodū ꝟo gladio perpetui anathematꝭ nouerit ſe iugulandū.

Item Gregorius papa.

¶ Quare cōſanguinitas vxoris ad viri ꝑtinere dicaꝛ: ⁊ quomodo affinitas ſit cōputāda.

Porro de affinitate quā dicitꝭ parētelā eſſe q̄ ad virum ex parte vxoris, ſeu q̄ ex parte viri ad vxorē ꝑtinet: manifeſtiſſima rō eſt, q2 ſi ſm̄ diuinā ſentētiā ego ⁊ vxor mea ſumus vna caro, ꝑfecto mihi ⁊ illi mea ſuaq̄ꝫ parentela ꝓpinq̄tas vna efficiꝛ, quocirca ego et ſoror vxoris mee i vno ⁊ p̄mo gradu erim⁹: fili⁹ ꝟo ei⁹ in ſcd̄o gradu erit a me, neptꝭ ꝟo tertio: idq̄ꝫ vtrinq̄ꝫ in ceterꝭ agēdū eſt ſucceſſionib⁹. Vxorē ꝟo ꝓpinq̄ cuiuſcūq̄ꝫ grad⁹ ſit ita me oportet attēdere, queādmodū ipſi⁹ q̄q̄ꝫ grad⁹ aliq̄ femina ꝓprie ꝓpinq̄tatꝭ ſit: qd̄ nimirum vxori de ꝓpinq̄tate viri ſui in cūctis cognationis gradib⁹ ↄuenit obſeruari: q̄ ꝟo aliorſum ſentiūt, antichriſti ſunt, a q̄b⁹ tāto forti⁹ vos opꝫ cauere, quāto aperti⁹ deprehēditꝭ illos diuinis legibus oppugnare.

Porro de affinitate. ¶ Caſus. Aſſignaꝛ hic ratio quare affinitas obſeruetur, q2 vir ⁊ vxor ſunt vna caro: ⁊ ideo vxoris mee conſanguinei in eodē gradu ſunt affines mihi, ⁊ meorum conſanguineorū vxores ſunt mihi affines, ⁊ affines vxoris mee ſunt vitandi in omni gradu, vt mei conſanguinei. Qui aliud dicit, tanq̄ꝫ antichriſtus eſt vitandus.

Item zacharias papa.

¶ Qualiter parentele grad⁹ computantur.

Parētele grad⁹ taliter computamus, ſiquidem ego ⁊ frater me⁹ vna generatio ſum⁹: p̄mumq̄ꝫ gradū efficim⁹, nullo gradu diſtam⁹. Rurſus fili⁹ me⁹, fratriſq̄ꝫ mei fili⁹, ſcd̄a generatio ſunt: ac gradū ſecūdū faciunt, nec a ſe aliquo gradu ſeparantur, atq̄ꝫ ad hūc modū cetere ſucceſſiones ſunt habende: porro de affinitate quā dicitis parentelam, vt ſupra. c. G.

Item Alexander papa. ij.

¶ Equiuocatio eſt cum ſoror vxoris cognata vocatur.

Quod autē frater ſororve vxoris tue cognati tui dicunꝛ, equiuocationis iure fit, ⁊ neceſſitate vulgarꝭ appellationis poti⁹ q̄ꝫ vlla cauſa cognationis: vxor eñ fratris fratriſſa potius q̄ꝫ cognata vocaꝛ: mariti frater leuir dicıꝛ: duorum autē fratrū vxores vocanꝛ ianitrices: † quaſi eādem ianuā tenētes, vel ꝑ eandē ianuā intrātes. Viri ſoror glos appellaꝛ. Sororis autē vir nō hꝫ ſpeciale nomen, nec vxoris frater.

† Vide in hūc locū Bl ciatum lib. diſpunc. ij. ca. xxiij. materes eñ grece dicuntur duorū fratrū vxores nō ianitrices.

Item Iſidorus.

¶ Nomina graduū ſuperiorꝫ, ſiue inferiorꝫ, ſiue ex latere venientium.

Primo gradu ſuperiori linea cōtineꝛ pater ⁊ mater, inferiori filius et filia, q̄b⁹ nulle alie perſone iunguntur. Scd̄o gradu cōtinet ſuperiori linea au⁹ auia, inferiori nepos neptis, in trāſuerſa frater et ſoror, que ꝑſone duplicanꝛ: auus enim et auia tam ex patre q̄ꝫ ex matre accipiuntur: que perſone ſequentibus quoq̄ꝫ gradib⁹ ſimiliter pro ſubſtantia eorum in quo gradu conſiſtunt, ipſo ordine duplicanꝛ: iſte ꝑſone in ſecundo gradu ideo duplices appellanꝛ, quia duo aui ſunt, ⁊ paternus ⁊ maternus. Itē duo genera nepotū ſunt, ſiue ex filio ſiue ex filia ꝓcreati. Frater ⁊ soror ex tranſuerſo veniunt, id eſt aut frater patris, aut frater matris: qui aut patruus aut auūcul⁹ nominaꝛ, q̄ et ipſi hoc ordine duplicantur.

Primo gradu. ¶ Caſus. In hoc cap. proſequitur Iſidor⁹ legalē graduum cōputationē vſq̄ꝫ ad ſeptimum gradū, oſtendens in quo gradu ſunt ꝑſone.

Tertio gradu veniūt ſupra proauus proauia, ⁊ infra pronepos ꝓneptis. Ex obliquo quoq̄ꝫ fratris ſororiſq̄ꝫ filius vel filia, patruus, amita, id eſt patris frater ⁊ ſoror: auūculus, matertera, id eſt frater matris ⁊ ſoror.

Quarto gradu proueniunt ſupra abauus, abauia: infra abnepos, abneptis. Ex obliquo fratris ſororiſq̄ꝫ nepos et neptis: patruelis frater, ſoror: patruelis id eſt patrui filius et filia. Conſobrinus conſobrina, id eſt auunculi ⁊ matertere filius ⁊ filia. Amitinus, amitina, id eſt amite filius ⁊ filia. Item conſobrini qui ex duabus ſororibus naſcunꝛ, quibus accreſcit patruus magnus, amita magna, id eſt aui paterni frater ⁊ ſoror: auūcul⁹ magn⁹, matertera magna, id eſt auie tam paterne q̄ꝫ materne frater ⁊ ſoror.

Quinto gradu veniunt ſupra quidem adauus, adauia: infra abnepos, abneptis. Ex obliquo fratris et ſororis, pronepos proneptis, fratris patruelis, ſororis patruelis, amitini amitine, conſobrini conſobrine, filius vel filia: propior conſobrinus, propior conſobrina, id eſt patrui magni, auūculi magni, matertere magne: amite magne filius vel filia, quibus accreſcunt propatruus et proamita.

Hi ſunt proaui paterni frater ⁊ ſoror: proauūculus ſcꝫ ⁊ promatertera. Hi ſunt proauie paterne

materneqꝫ frater ꝛ ſoror: pauiqꝫ magni materni hec ſpecies, nec alijs gradibus ꝙ̄ ſcripta eſt, nec alijs vocabulis declarari poteſt. Sexto gradu veniunt ſupra tritauus, tritauia: infra trinepos, trineptis: ex obliquo fratris ꝛ ſororis, abnepos abneptis fratris patruelis, ꝛ ſororis patruelis amitini amitine, conſobrini cōſobrine: patrui magni, amite magne, auūculi magni, matertere magne, nepos neptis: ꝓprioris cōſobrini filiꝰ vel filia, abpatruꝰ, abamita. Hi ſunt abaui paterni frater et ſoror auunculꝰ abmatertera. Hi ſunt abauie paterne, materneqꝫ frater ꝛ ſoror, abauiqꝫ materni. Hi quoqꝫ explanari amplius nō poſſunt, ꝙ̄ ipſe author diſſeruit. Septimo gradu q̇ ſibi ſunt cognati recta linea ſupra infraqꝫ ꝓprijs nominibus nō appellant̄: ſꝫ ex trāſuerſa linea ꝯtinent̄ fratris ſororis atnepos, atneptis conſobrini filij filieqꝫ.

¶ Succeſſionis idcirco gradꝰ ſex cōſtituti ſunt, quia vlteriꝰ per rerū naturā, nec nomē inueniri, † nec vltra ſucceſſio poteſt ꝓpagari. In his em̄ ſex gradibꝰ omniū ꝓpinq̇tatū oīa noīa continent̄ vltra quos nec affinitas inueniri, nec ſucceſſio conſanguinitatis poteſt ampliꝰ prorogari. De gradibꝰ ꝯſanguinitatis vel affinitatis quot ſint, quomodo cōputādi, q̇bꝰ etiā appellent̄ nominibꝰ, authoritate Iſidori atqꝫ Gregorij ꝛ Alexādri ſufficienter monſtratum eſt.

† Idē Ale. in l. iius vocari co. iij. ff. de in iusvo. ꝛ plene p Inn. i. l. ſi vo §. de viro. ff. ſo. ma. et gl. i §. peñ. inſti. de gradi.

¶ Cōſanguinitas per tres regulas declarat̄.

¶ Prima regula magiſtralis ꝓ linea recta. Aſcēdentium ꝛ deſcendentium quot ſunt perſone de quibꝰ queritur: cōputatꝭ intermedijs, vna dēpta tot ſunt gradꝰ inter eas. Si igit̄ vis ſcire quātum diſtat abauus a petrucio (petruciū eſſe fingimus in cellula vacua) vtroqꝫ computato ꝛ intermedijs quinqꝫ ſunt perſone: deme vnā quatuor ſunt gradus, ꝛ ſic de alijs.

¶ Pro linea collaterali due ſunt regule.

¶ Collateralium in linea equali quoto gradu q̇s diſtat a communi ſtipite, toto diſtant inter ſe vel ſibi attinēt. Exemplum pone cum facis abauum ſtipitem inter P. ꝛ pronepotem propatrui. Nam illi ſunt in linea equali, q̇libet diſtat a ſtipite quarto gradu: ergo inter ſe quarto. De computatione tantummodo canonica loquor.

¶ Collateralium in linea inequali quoto gradu remotior diſtat a cōmuni ſtipite, toto diſtant inter ſe. Exēplū pone faciēdo abauū ſtipitē. P. ꝛ filius ꝓpatrui ſunt in linea inequali. Cōputemꝰ ergo a remotiori ſcꝫ a P. ſed P. diſtat a ſtipite quarto gradu, ergo a filio ꝓpatrui quarto: ſemper intellige ſm canones.

¶ Pro arbore cōſanguinitatis ſm cōputationē eiuſdem dantur tales regule.

¶ Prima in linea recta. Aſcendentium ꝛ deſcendentium quot ſunt perſone de quibus queritur cōputatis intermedijs vna dempta, tot ſunt gradus inter eas.

¶ Pro linea collaterali.

¶ Collateraliū in linea equali quoto gradu q̇s diſtat a communi ſtipite, toto duplicato diſtant inter ſe vel ſibi attinent. Nam ſm leges quelibet perſona gradū facit in collateralibus: computatio enim legiſtarum ob aliud fit, ꝙ̄ computatio decretiſtarum.

¶ Collateralium in linea inequali quot ſunt perſone ſtipite dempto, tot ſunt gradus. Si ampliorem optas enucleationem, recurre ad Joannis Andree declarationem.

¶ Figura ſequens arborea licet ad ſeptimū deberet gradum protendi, cum vſqꝫ ad eum ſm decreta ſit prohibitio coniugalis. xxxv. queſt. iij. c. de affinitate. ꝛ extra de clan. deſpon. cap. cum inhibitio. Tamen quia per iura noua ipſa coniugalis prohibitio eſt in tribus poſtremis gradibus reuocata, vt dicto ca. cum inhibitio. ꝛ de conſanguinitate ꝛ affinitate. cap. non debet. Ideo vſqꝫ ad quartum duntaxat figuram hanc duximus extendendam. Nec idipſum graduum cognitionem quoquo pacto impedit. Qui enim duorum aut trium computationē agnouerit, illam etiam vſqꝫ in gradum centeſimum et eo amplius ſi opꝰ ſit, deducere poterit.

¶ Quam aptiſſime hic imprimatur tum conſanguinitatis, tum affinitatis arbor, iudicet qui huiuſce cauſe trigeſimequinte canones, ꝛ legit ꝛ intelligit.

¶ Arboris cōſanguinitatis metrica commendatio.

Orbibus arboreā plenis attende figurā.
 Et gemini iuris vtile dogma ſcies.
Obicis ignaros ſponſalis credere fas eſt.
 Arboris auricome quos latuere gradus.
Multa dies, variuſqꝫ labos huiuſce parauit.
 Artis notitiam, que modo clara patet.

Non gignunt dextros qui ſtant in parte ſiniſtra
Leua dat vxoꝛes, dat tibi dextra mares.

¶ Cõſanguinitas eſt attinentia perſonarũ ex eo pueniẽs ꝙ vna deſcendit ab altera, vel ambe ab eadem. vel eſt vinculum perſonarum ab eodẽ ſtipite deſcendentiũ carnali propagatione cõtractũ. Et dicit a con, quod eſt ſimꝰ vel vnitã et ſanguine: quaſi ſanguinis vnitas.

¶ Linea eſt collectio perſonarũ ab eodem ſtipite deſcendẽtium, gradus cõtinẽs ⁊ numeros diſtinguens.

¶ Linea ẽ triplex ſcz graduũ deſcendentiũ, aſcẽdẽtiũ, et collateralium.

¶ Gradꝰ eſt habitudo diſtantiũ pſonarum qua cognoſcitur quota agnationis diſtãtia, due perſone iter ſe differunt. Et dicũtur gradus ad ſimilitudinem graduuz ſcalaruz vel locoꝝ procliuiũ: quia ita gradimur de pximo in pximum.

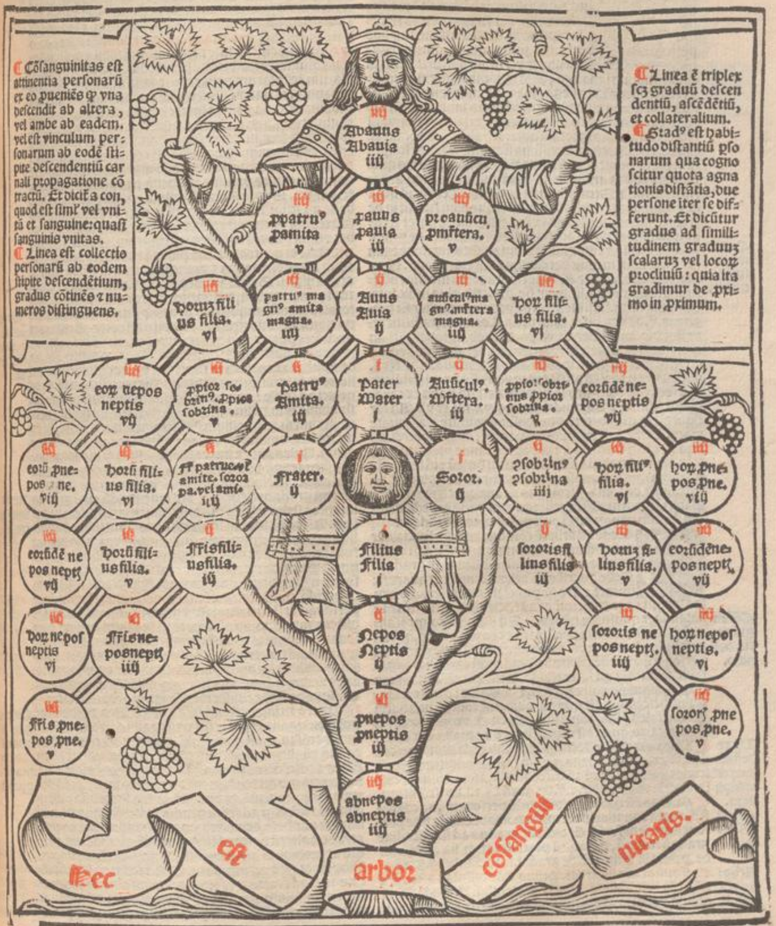

Circa lecturaꝫ arboris diuerſis
olim diuerſum modum tenentibus,
Joānes de deo hyſpanus poſt illos
lecture ipſius arboris nouū moduꝫ
aſſumens, per ſuas metricas regu=
las ipſius intellectum niſus fuit ape
rire: ſed ꝓpter multitudinem regu=
larum et verſuum obſcuritatem, ali
quibus notum ignotum, alijs ignotum ignotius reddi=
dit. Attendens igitur ego Joannes andree inter decre=
torum doctores minimus et indignus inuentionem ar=
boris ex eo fuiſſe: vt habentibus materiam conſanguini
tatis et affinitatis ignotam nota: et habētibus notam ex
oculorum inſpectione notiſſima fieret: antiquorū ſcripta
reuolui: et (prout expedire credidi) cōpilaui. Primo que=
rens ad vtrāq; arborem ad quid fuerit inuentio arbo=
ris neceſſaria. Secundo an ſit autētica. Tertio ad quid
in volumine decretalium repetita: que olim fuerat in de
cretis. Prime queſtionis ex ſuperius dictis patet ſolu=
tio: probatio enim ad oculum alias vincit. inſti. de gradi.

Oculis multa ſubijciuntur.

§. agnationis. xxvij. q. j. nec aliqua. Ex oſtenſione enim
facti quedam melius percipiuntur ꝙ̄ elocutione. ex̄ de
dona. apoſtolice. ver. fi. Hinc eſt ꝙ agrorū menſio ſubij=
citur oculis. xvj. q. iij. inter. de preſcrip. quia iudicante.
C. finium regū. l. iij. Uentris inſpectio: an mulier ſit pre=
gnans. ff. de ven. inſpi. l. j. in princ. Locorum pudicitie in=
ueſtigatio: an mulier ſit virgo. de proba. propoſuiſti. an
arcta. de frig. et malef. fraternitatis. vel aliter impedita.
eo. ti. ex literis. Jniurie an ſit atrox eſtimatio. ff. de fer. l.
ij. Et litere papales an ſint vere vel falſe. de cri. fal. licet.
Ad ſecundū dic ꝙ arbor autentica eſt qđ patet ex cano=
nibus Jſidori et Alexandri. xxxv. q. v. c. j. ij. et vlt. Ad ter
tium dic ꝙ qꝛ in decretis de conſanguinitate et affinitate
tractat̄: vtile fuit ibi arborem ponere: et qꝛ in decretali=
bus eſt idem tractatus: et in hoc volumine vtile fuit repe
ti ex eo maxime quia nemini venit in dubiū: id ſatis eſſe
validum ſatiſq; famoſum: qđ repetita lectio ꝓbat. C. de
emen. inſt. co. l. vna. Item ex eo qꝛ antiqui canones circa
materiā illam multū fuerūt correcti. vnde expediēs fuit
ſm̄ ſtatum nouorum iuriū antiquā arborem decidere.

Deinde ad arborē cōſanguinitatis ſpecialiter
deſcendamus. Et primo querit̄ qđ ſit cōſan
guinitas et vnde dicat̄: qđ linea: qđ gradus.
Scđo querit̄ quō arbor formet̄: et quare ſic
formet̄ et q̄re ſic punctet̄. et interſerimꝰ regu
las per quas cognoſcunt̄ gradꝰ. Demū ponemꝰ quedā

Cōſanguinitatis definitio.

notanda, et quaſdam q̄ones. ¶ Ad primū dico ꝙ cōſan=
guinitas eſt attinētia perſonarū ex eo proueniēs, qꝛ vna
deſcendit ab altera: vel ambe ab eadē. Uel eſt vinculum
perſonarū ab eodē ſtipite deſcendentiū carnali ꝓpaga=
tione cōtractū: qđ ſatis eſt idē. Dicit̄ aūt cōſanguinitas
quaſi ſanguinis vnitas. a con, et ſanguine: qꝛ de cōi ſan=
guine deſcendūt. Et quo ad ꝓbationē cōiugij non diſtin
guo an tales ꝯſanguinei ſint ꝓducti ex vxorio coitu, vel
ex fornicario. quod eſt expreſſum ex̄ de proba. per tuas.

Linee definitio: et eiꝰ multiplicitas.

¶ Linea vero eſt collectio ꝑſonarum ab eodē ſtipite deſcen
dentiū gradus cōtinens, et numeros diſtinguens. Et eſt
triplex linea: ſcꝫ graduū deſcēdentiū, aſcendentiū, et col=
lateraliū: vt. j. patebit. et ff. de grad. l. j. et l. iuriſcōſultus.

Gradꝰ deſcriptio.

¶ Gradus eſt habitudo diſtantiū perſonarum qua cogno=
ſcit̄ quota agnationis vel cognationis diſtantia due per=
ſone inter ſe differūt. Et dicūtur gradus ad ſimilitudinē
graduū ſcalarū, vel locorū procliuium: qꝛ ita gradimur
de ꝓximo in ꝓximū. ff. de gradi. l. iuriſcōſultꝰ. §. gradꝰ.

Arboris ꝯſāguinitatis ...

¶ Format̄ aūt ſic arbor. Primo vide cellulas aſcenden
tiū, ſcđo deſcēdentiū, demū collateraliū. Aſcende ſuper
cellulā vacuam q̄ remanſit ideo vacua qꝛ nō potuit no=
men ꝓpriū habere: cū alie cellule (exceptis his q̄ per ge=
nitiuū nominant̄) ſumant nomen ab ipſa. Quō em̄ poſſe
mus illam cellulā noiare quā dicimus filium patris: fra
trem fratris, patrem filij, et ſic de ſingulis? et eā alij vo=
cant Joachim, alij protheum, alij truncum. Nos autē a
noie bidelli nr̄i vocemus eam Petruciū. Et ſcire debes
ꝙ cōpetenter ille cellule medie aſcendentiū et deſcenden
tium diuiderentur directe per mediū, vt a latere dextro
illarum cellularum ponerentur noia mariū: vt abauus
proauus etc. a latere ſiniſtro noia mulierum, vt abauia
proauia etc. quia poſiti a latere dextro deſcendunt a ma=
ribus, et econuerſo. Supra cellulā vacuā eſt cellula hec
continēs pater, mater: et ſupra vnum punctū rubeum: et
infra vnū nigrum. Supra illā eſt cellula auus auia: con
tinens duo puncta rubea: et duo nigra. Supra illam eſt
cellula proauus proauia: habens tria puncta rubea: et
tria nigra. Supra illam eſt cellula abauus abauia: ha=
bens quatuor rubea: et quatuor nigra. Deſcendendo
ſub cellula vacua eſt cellula habens filium filiam: et ha=
bet vnum punctū rubeū: et vnū nigrum. Sub illa habēs
nepotem et neptem: et duo puncta rubea, et duo nigra.
Sub illa pronepotem et proneptem: et tria pūcta rubea:
et tria nigra. Sub illa abnepotem et abneptem: et qua=
tuor puncta rubea, et quatuor nigra. ¶ Anteꝙ̄ ad colla
terales tranſeamus, ſcire debes ꝙ punctorum numera
tio eſt numeratio graduuꝫ habito reſpectu ad cellulam
vacuā: et pūcti rubei denotant cōputationē ſcđm ius ca
nonicum: pūcti nigri ſcđm ius ciuile etc. Ponitur autem
computatio canonica in ſuperiori parte cellularum, ciui
lis vero in inferiori: vt detur intelligi excellentia iuris ca
nonici ad ciuile: et maxime quo ad hunc caſum quo in=
ſtruimur in matrimonijs que licite contrahi poſſint nec=
ne, et cum matrimonium ſit ſacramentum eccleſie, in eo
precipue lex minor eſt canone. ex̄ de ſecund. nup. c. vlt. et
penul. Uides aūt ex punctatione p̄dicta ꝙ in cōputatio=
ne aſcendentiū et deſcendentiū cōcordat vtrūq; ius: qꝛ in
eis ſemper perſona addita perſone per carnis propaga
tionem gradum adijcit. ¶ Ad inueniendū autē gradus
inter eos ſcđm vtrūq; ius tolle hanc magiſtralem regu=
lam. Aſcendētiū et deſcēdentiū quot ſunt ꝑſone de qui=
bus queritur computatis intermedijs vna dempta: tot
ſunt gradus inter eas. Si igit̄ vis ſcire q̄tū diſtat aba=
uus a Petrucio: vtroq; cōputato et intermedijs, quinq;
ſunt perſone, deme vnā: quatuor ſunt gradus. Idem di
co de ipſo P. ad abnepotē: qꝛ eo modo erit reperire q̄nq;
perſonas: et ſic quatuor ſunt gradus. Si vis ſcire quot
diſtet abauus. P. ab abnepote P. inuenies ibi nouē per=
ſonas computato P. et ſic octo erūt gradus. Scio autē
ꝙ iſte P. nō habet totā ſuā cōputationē in arbore. Scis
em̄ ꝙ quilibet hꝫ duos parētes: quatuor auos: octo pro=
auos: ſedecim abauos: et ſic ſemꝑ aſcēdētes duplicātur.
Unde impoſſibile fuiſſet tot ꝑſonas in arbore ſcribere.
¶ Quero an inter aſcendētes et deſcēdētes ꝓhibitio co=
pule coniugalis excedat quartū gradū? Et dicit Hoſ. in
ſum. de cōſan. et affi. §. itē q̄tū. ꝙ nō per decre. nō debet.
eo. ti. q̄ gn̄aliter loquit̄. Alij cōiter ꝯtradicētes iter aſcen
dētes et deſcēdētes perpetuā eſſe ꝓhibitionē dicūt. et qđ
de quarto gradu dicit̄, in collateralibus locuꝫ hꝫ ad hoc
xxxv. q. iij. progeniē. et duobus ca. ſeq. in quibus dicit̄ ꝙ
olim nō ſolū vſq; ad ſcđm gradū. ſed etiā inquantū noti
tia erat parētele, extendebatur prohibitio. Ex quo ergo
certū eſt alterū deſcendētem et alterū aſcendētem, per=
durat prohibitio ad idem inſti. de nup. §. j. ff. de rit. nup.
l. nuptie. et hoc verum puto. ¶ Ad collaterales tranſ=
eamus, et ad fratrem et ſororem: et cauſa breuitatis pro=
ſequendo ſolum partem mediam arboris ad modum
vexilli: qua intellecta reliqua intelligetur: quod per ſe

patet: dicamus de fratre et deſcendentib⁹. Sub cellula fratris, fratris filius filia: ex illa fratris nepos neptis, ex illa fratris ꝓnepos ꝓneptis: ⁊ frater P. eſt cũ P. in p̃mo gradu ſm canones, in ſecundo ſm leges. Ei⁹ filius in ſecundo, ſm canones: in tertio, ſm leges. Nepos in tertio, ſm canones: in quarto, ſm leges. Fratris pronepos eſt ipſi P. in quarto ſm canones, in quinto ſm leges; et ſic debet eſſe vtraq̧ punctatio, ⁊ iſti ſunt collaterales ad P. Et nunc de cellula patris fecimus ſtipitem. Fac conſequenter ſtipitem de auo, ex eo patruus amita, ex illa frater patruelis et amitinus, ſoror patruelis ⁊ amitina ex illa horum filius filia, ex illa horum nepos neptis. Patru⁹ eſt P. ſecũdo gradu, frater patruelis etiam ſecũdo gradu, filius in tertio, nepos in quarto ſm canones. Per leges autẽ patruus in tertio, frater patruelis in quarto, filius in quinto, nepos in ſexto: ⁊ ſic debet eſſe vtraq̧ pũctatio. Poſtea fac proauum ſtipitem, ⁊ habet filios patruum magnum, amitam magnam: auum ⁊ auiã, auunculũ magnum, ⁊ materteram magnam, illos non ꝓſeq̃mur. Ex cellula patrui magni propior ſobrin⁹, ꝓpior ſobrina: ex illa hoꝝ fili⁹ filia, ex illa eorũdem nepos neptis. Et quia P. diſtat a proauo quem nunc feci ſtipitẽ, tertio gradu: ergo a patruo tertio ⁊ a propiori ſobrino tertio, et a filio tertio, ⁊ a nepote qui exit lineã equalitatis, quarto ſm canones: ſm leges vero diſtat P. a patruo magno quarto, a propiori ſobrino quinto, ⁊ a filio ſexto, a nepote ſeptimo, ⁊ ſic debet eſſe vtraq̧ punctatio. Modo fac abauum ſtipitem cum tribus filijs, ſcilicet propatruo, et proauo, et proauunculo. De proauunculo non proſequor. Ex cellula propatrui oritur cellula horum filius filia: ex illa, horum nepos neptis: ex illa, eorundem pronepos proneptis. Iſti omnes ſunt cum P. in quarto gradu, quia P. diſtat a ſtipite in quarto gradu: et ex illa linea nullus exit lineam equalitatis, ergo omnes diſtant quarto. Secundũ leges ꝓpatruus diſtat. v. fili⁹. vj. nepos. vij. pronepos. viij. ⁊ ſic debet eſſe vtraq̧ punctatio.

¶ Nunc videndũ eſt q̃b⁹ regulis grad⁹ illoꝝ collateralium cognoſcant̃. Collateralium equalis linee vnam trado regulam ſm canones. ¶ Collateraliũ in linea equali quoto gradu quis diſtat a communi ſtipite toto diſtant inter ſe vel ſibi attinent, hoc ſm canones. Exemplum pone quando facis abauum ſtipitem inter P. ⁊ ꝓnepotem propatrui: nã quia illi ſunt in linea equali quilibet diſtat a ſtipite quarto gradu, ergo inter ſe quarto.

Regła ꝯ collateralibus in linea eq̃li.

¶ Secundum leges vero aliter eſt, ⁊ ſic dicim⁹ regulã. Collateralium in linea equali quoto gradu quis diſtat a communi ſtipite, toto duplicato, diſtant inter ſe vel ſibi attinẽt. Vides ergo ex ſuperius dictis ⁊ ex punctatione, q̧ predicti P. ⁊ pronepos propatrui diſtant octauo. Et inſurgit illa diuerſitas, quia ſm leges quelibet perſona gradum facit in collateralibus. Unde duo fratres faciũt duos gradus, ſm canones vero due perſone faciunt vnum gradum: vnde vt patet in cellula fratris, frater eſt cum P. in primo gradu ſm canones, in ſecundo ſm leges, ſed cõputatio eoꝝ ob aliud fit ꝙ̃ noſtra. xxxv. q. v. ca. ij. bene ergo dicitur ſm leges q̧ in equali linea collateraliũ, ſiue linea ſit paris numeri, ſiue diſparis, nõ eſt reperire diſparem gradũ: vide in linea paris numeri ſecunda vel quarta, diſparis numeri prima vel tertia. In prima duos gradus, in ſecunda quatuor, in tertia ſex, in quarta octo: qđ nõ eſt ſm canones, qꝛ in equali linea diſparis numeri habemus diſparẽ gradũ: qꝛ in prima primum, in tertia tertium, in quinta quintũ, ⁊ ſic de ſingulis.

Regła ciuilis ꝯ collateralib⁹ in linea equali.

¶ Nunc reſtat videre de collateralib⁹ in linea inequali, de quib⁹ tradit̃ talis regula ſm canones. ¶ Collateraliũ in linea inequali quoto gradu remotior diſtat a cõmuni ſtipite toto diſtant inter ſe. Exẽplũ pone faciendo abauũ ſtipitem P. et fili⁹ ꝓpatrui ſunt in linea inequali. Cõputem⁹ ergo a remotiori. ſ. a P. ſed P. diſtat a ſtipite quarto gradu, ergo a filio ꝓpatrui. iiij. ⁊ idẽ in deſcẽdẽtib⁹ vſq̧ ad lineam equalitatis: ⁊ hoc eſt qđ dicim⁹ qđ perſona addita perſone vſq̧ ad lineã equalitatis non creſcit grad⁹, qꝛ propatru⁹ filius ei⁹ nepos ⁊ ꝓnepos omnes diſtãt quarto gradu a P. ſed aliter ſm leges ſm quas talẽ regulã tradimus.

Regła canonica in linea inequali.

¶ Collateraliũ in linea inequali quot ſunt perſone (ſtipite dẽpto) tot ſunt gradus: vnde P. a ſtipite diſtat quarto, a ꝓpatruo q̃nto, a filio ſexto, a nepote ſeptimo, a ꝓnepote. viij. ⁊ ſic quelibet pſona facit gradũ. Vides ex ſupradictis q̧ P nõ poteſt ꝯtrahere cũ aliqua de arbore. Diſtat em̃ a ſummo. ſ. abauo, ab imo. ſ. a nepote ab extremis collateraliũ, ab oĩb⁹ his q̃rto a medijs citeriori: p qđ ſatis ptz q̧ cũ nullo põt ꝯtrahere. Sz ſi extrem⁹ in collateralib⁹: vtputa ſi ꝓnepos ꝓpatrui, vel ꝓnepos fratris ꝓcrearet filiã, poſſet P. cũ illis ꝯtrahere. Licet autẽ contrahat in q̃nto gradu remanet tãtũ ꝯſanguinitas: ꝓhibitio em̃ q̃ per ius poſitiuũ ꝓceſſerat, potuit tolli, ſz naturalia ſunt immutabilia. v. diſt. in p̃n. Scire debeas q̧ cõmuniter dicũt doctores q̧ abau⁹, ⁊ ꝓauus, ⁊ auus ſunt bigami, dicẽtes q̧ ſi nõ eſſent bigami, nõ poſſent filij eorum cõiungi cũ eſſent fratres: ſz de hoc non multũ curo, qꝛ eadẽ ratione ſic eſſet de alijs cellulis duplicib⁹, q̧ pſone earũ eſſent bigami: vnde fingam⁹ perinde acſi in q̃libet duplici cellula haberem⁹ q̃tuor perſonas acſi diceret̃ ꝓpatruus ⁊ vxor, ꝓamita ⁊ marit⁹: vnde duplicatio poſita fuit vt nomina demonſtraret in vtroq̧ ſexu non vt eos ꝯiuges denotaret. Sciendũ q̧ in collateralib⁹ equalis linee bene ſequit̃ iſta regła affirmãdo ⁊ negãdo. Ego et tu ſum⁹ ꝯſanguinei in linea equali, ⁊ ego poſſum accipere filiã tuã, ergo tu meã. Et negatiue. Ego nõ poſſum accipere filiã tuã, ergo nec tu meã. Affirmatiua ꝓcedit in linea equali quarti grad⁹. Negatiua in tertio vel citeriori. Sz in linea inequali hoc nõ ꝓcedit affirmãdo vel negãdo: qꝛ ſi vn⁹ eſt in quarto, alter in tertio vel citeriori: q̃ eſt in tertio gradu vel citeriori põt ꝯtrahere cũ filia ei⁹ q̃ eſt in quarto gradu, ⁊ nõ econuerſo: vnde ꝓpatruus huius fili⁹ ⁊ nepos ꝯtrahere poſſunt cũ filia P. ſed nõ econuerſo. Demũ querit̃ an collaterales quoꝝ vn⁹ eſt in q̃nto, ⁊ alter in primo: puta filia P. ⁊ ꝓpatruus poſſint adinuicẽ cõtrahere: dicit Hoſtiẽ. q̧ nõ. ⁊ hoc no. ex. e. q̧ dilectio. ⁊ ca. tua. ⁊ in ſumma hui⁹ titu. de cõſan. §. nunq̃d in quinto. ⁊ p̃mo qđ per ſua argumẽta nitit̃ ꝓbare ſic. ſ. pater ⁊ fili⁹ vna perſona cẽſent̃. C. de impu. ⁊ alijs ſub. l. vl. ſicut ergo nõ ꝯtrahit̃ cũ ſtipite, ſic nec cũ filijs ſtipitis. bene facit predicta decre. tua. vbi fratres vident̃ poni ꝓ ſtipite. Contrarium tenet Ber. qđ colligit̃ ex glo. quã ponit. ẽ. eo. titu. ca. vlt. ⁊ Ra. ⁊ Joã. de deo. ⁊ hoc eſt veriſſimum. qđ ꝓbãt verba regule poſite. ẽ. eo. c. vlti. dum dicit ibi deſcendentium ab eodem, ſed certum eſt q̧ propatru⁹ deſcẽdat a ſtipite. Preterea aut dicis q̧ eſt inter eos prohibitio aſcendentium ⁊ deſcendentium aut collateralium: de primo patet negãdo q̧ certum eſt filium P. nõ deſcẽdiſſe a ꝓpatruo. Eſt ergo ꝓhibitio collateraliũ: ſed certũ eſt q̧ iſti diſtãt quinto, q̃d igit̃ impediat iſtos collaterales ꝯtrahere nõ video. Joannes andree.

WW iiij

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

¶ Affinitas ſm canones eſt perſonarum proximitas ex coitu proueniens, omni carens parentela. Et dicitur affinitas quaſi duoꝝ ad vnum finē vnitas, eo ꝙ due cognationes diuerſe per nuptias ſm leges, vel per coitū ſm canones copulātur, ⁊ alter ad alteriꝰ cognationis finē accedit: vt ff. de gradi. cogna. l. non facile. §. affines.

¶ Scias autem ꝙ affinitas eſt perpetuum impedimentum: quod durat etiam mortua perſona qua mediante contrahitur. xxxv. queſtione. x. fraternitatis.

¶ Per carnalem copulam viri ⁊ mulieris inter conſanguineos mulieris ⁊ virum: ⁊ inter conſanguineos viri et mulierem contrahitur affinitas primi generis eiuſdem gradus cuius eſt conſanguinitas Si ergo cōſanguineus tuus cognoſcat mulierem: ſi vis ſcire quoto gradu affinitatis attinet tibi mulier illa: vide quoto gradu eſt tibi cōſanguineus tuus: ⁊ quoto eſt tibi ille conſanguineus, toto mulier eſt tibi affinis, et ſemper in primo genere. Dictum eſt in regula viri et mulieris ⁊ non viri ⁊ vxoris, quia ſecūdum canones etiam per coitum fornicarium ⁊ inceſtuoſum contrahitur affinitas. patet de eo qui cogno. conſan. vxo. ſue. ca. diſcretionē. ⁊ ca. penul.

¶ Inter conſanguineos mulieris ⁊ virum, ⁊ conſanguineos viri ⁊ mulierē: ideo dicit quia inter virum ⁊ mulierem non contrahit affinitas, ſed ipſi ſunt affinitatis cauſa.

¶ Item inter conſanguineos viri ⁊ conſanguineos mulieris nulla eſt affinitas: vnde duo fratres contrahūt cum duabus ſororibus: pater ⁊ filius cū matre ⁊ filia, ſed eſt affinitas inter conſanguineos mulieris ⁊ ipſum virū, ⁊ conſanguineos viri ⁊ ipſam mulierem. de conſanguinita. ⁊ affini. quod ſuper his.

¶ Regula infallibilis et clariſſima ad cognoſcēdam affinitatem.

¶ Quotienſcūqꝫ inter vnam perſonarum de q̄bus querit ⁊ coniugem alteriꝰ non eſt vel nō fuit conſanguinitas intra quartū gradum incluſiue nulla eſt ꝓhibitio: vt inter me ⁊ cōiugem nepotis mei non poteſt eſſe matrimoniū, qꝛ nepos meꝰ eſt mihi cōſanguineꝰ intra quartū gradum.

¶ Aliud exemplum.

¶ Soror mea habuit maritum, ea mortua maritus eiꝰ aliam accepit: quo defuncto potero contrahere cum eius relicta, quia inter me et illam relictam nulla eſt nec fuit conſanguinitas: et ſic de alijs omnibus.

¶ Arboris affinitatis metrica commendatio.

Ramifera cunctos affines arbore noſces.
Carnale fedus copula tale dabit.
Illicitus, licituſve tibi coitus creat iſtos.
Nexus: vt noſtri dogmata iuris habent.
Leges canonico ciuiles cedite iuri.
Huic vos peccati cauſa ſubeſſe facit.

Sanguinis affines arbor preſens reſerabit.
Huic vias faciles prima figura dabit.

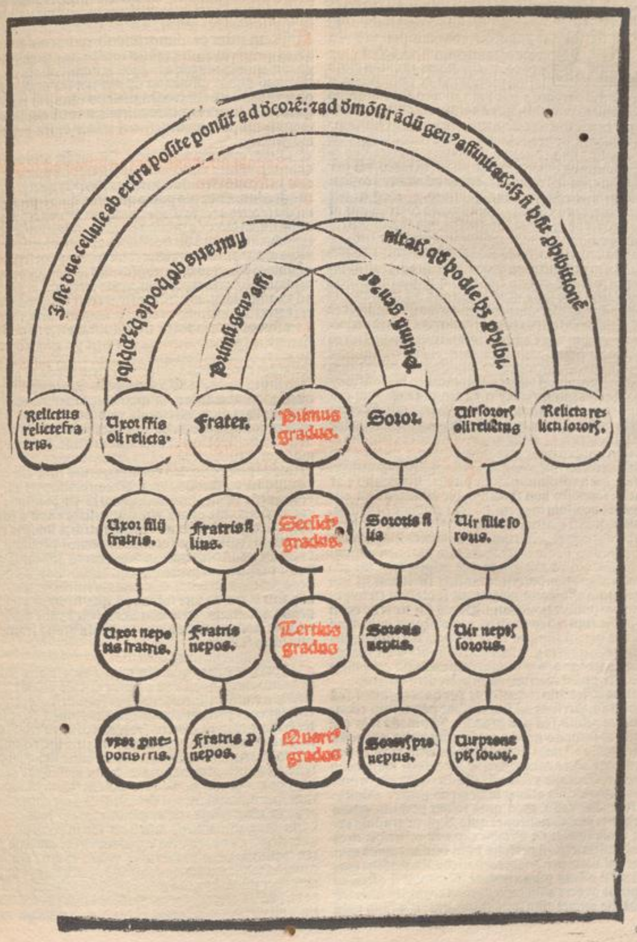

Ad arborem affinitatis, et eius materiam tranſeamus. Et primo videndum eſt quid ſit affinitas, ⁊ vnde dicatur, ⁊ quomodo ipſi⁹ genera inſurgant, ⁊ gradus computent: deinde arborem formemus: ponem⁹ poſtea quedam notabilia, ⁊ quaſdã queſtiones. ¶ Eſt autem affinitas perſonarum proximitas ex coitu ꝓueniẽs omni carens parentela. hoc ſm canones. ſed ſm leges eſt proximitas proueniens ex nuptijs: ⁊ requiritur ſm leges ꝙ legitime ſint nuptie non interdicte, vt contrahatur affinitas. ff. de gradi. l. non facile. §. ſciendum. Et dicitur affinitas quaſi duorum ad vnum finẽ vnitas, eo ꝙ due cognationes diuerſe per nuptias ſm leges, vel per coitum ſm canones copulant, ⁊ alter ad alterius cognationis finem accedit: vt in ea. l. §. affines. ¶ Sed q: per fornicarium coitũ ⁊ inceſtuoſum ſm nos contrahatur affinitas, patet de eo qui cogno. conſan. vxo. ſue. ca. diſcretionem. ⁊ e. ti. ca. pe. Sed conſideratio legis fuit circa hereditates ⁊ tutelas deferẽdas, ⁊ ne quis cogatur aduerſus affinem teſtimonium dicere. ff. de gradi. l. iuriſconſultus. in prin. ⁊ ff. de teſti. l. iij. ⁊ iiij. q iij. §. item in criminali. ver. item lege iulia. Sed canon quo ad matrimonia prohibenda conſiderauit vnionem carnis que inſurgit ex copula. Et eſt videri ſm hoc ꝙ concurrere poteſt attinẽtia conſanguinitatis ⁊ affinitatis: vt ſi quis cognoſcat cõſanguineam ſuam, omnes conſanguinei vtriuſqꝫ ſunt vtriqꝫ affines. Scias autem ꝙ affinitas eſt perpetuum impedimẽtum: quod durat etiam mortua perſona, qua mediante contrahitur. xxxv. q. x. fraternitatis. Nec oritur affinitas ex pollutione extraordinaria que fit extra clauſtra pudoris. xxxv. queſt. iij. extraordinaria. et adde quod ibi notatur. ¶ Et inſurgit affinitas ex coitu interdum cum publica honeſtate, interdũ ſine, ⁊ publica honeſtas interdum ſine affinitate: vt ſi cognoſco vxorem vel ſponſam, hic impedimentum eſt publice honeſtatis ⁊ affinitatis: cognoſco non ſponſam, hic affinitas ſola eſt: ſi ſponſam nondum cognoui, ibi ſola publica honeſtas. Hoc dico, quia ſi mortua eſt vxor tua, ⁊ vis contrahere de diſpenſatione eccleſie cum conſanguinea ſua, et eccleſia diſpenſat ꝙ poſſis contrahere cum illa: non obſtante ꝙ ſit tibi affinis tali gradu, per diſpenſationem adhuc contrahere non poteris: quia licet ſublatum ſit impedimentum affinitatis, non tamen ſublatum eſt impedimentum publice honeſtatis. Debes facere ergo exprimi ꝙ poſſis cum tali contrahere non obſtante impedimẽto publice honeſtatis, pro eo ꝙ deſponſaſti conſanguineam eius in quarto gradu: ⁊ non obſtante ꝙ eſt tibi affinis in quarto, pro eo ꝙ dictam deſponſatam carnaliter cognouiſti, ⁊ tunc matrimonium procedere poterit.

¶ Genus affinitatis cognoſcitur per hanc regulam, ſed non gradus. Perſona addita perſone per carnis copulam mutat genus, ſed non gradum. Iſto modo ſi is qui eſt mihi in ſecundo gradu conſanguinitatis cognoſcit mulierem: illa eſt mihi ſecundo gradu affinitatis, et primo genere: ſi alius eam cognoſcit, ille attinet mihi ſecundo genere affinitatis ⁊ ſecundo gradu: ſi ille aliam mulierem cognoſcit, illa attinet mihi tertio genere affinitatis et ſecundo gradu. Sed quia ſolum primum genus hodie habet prohibitionem. et quia B. plene tradidit extra de conſanguinita. ⁊ affinita. cap. non debet. hic circa hoc non inſiſto. ergo ſi perſona mihi conſanguinea coniungat ſibi aliam perſonam carnali copula, perſona iuncta eſt mihi affinis primo genere affinitatis ſi attinens mihi primo genere affinitatis, carnali copula ſe alteri cõmiſceat, illa attinet mihi ſecundo genere: ſi affinis mihi ſecundo genere aliquam cognoſcat, illa eſt mihi affinis tertio genere, ſed eodem gradu. Eſt igitur videre de gradibus. Certum eſt ꝙ affinitas non habet hodie prohibitionem, niſi in primo genere: ⁊ in illo vſqꝫ ad quartum gradum, licet affinitas non habet ſuam ſpecialem computationem graduum, ſed computantur gradus affinitatis, ſecundum gradus conſanguinitatis. Si ergo conſanguineus tuus cognoſcat mulierem: ſi vis ſcire quoto gradu affinitatis attinet tibi illa mulier, vide quoto gradu eſt tibi conſanguineus tuus, ſm regulas quas tradidi in proxima arbore: ⁊ quoto eſt tibi ille conſanguineus, toto mulier eſt tibi affinis, et ſemper in primo genere.

¶ Nunc formemus arborem. In medio arboris ſunt quatuor cellule: ⁊ in prima ſuperiori ponit̃ primus gradus, in ſecunda ſecũdus, in tertia terti⁹, in quarta quartus gradus. Et de his primo queritur quare ponant̃ in medio fratris ⁊ ſororis. Secundo, quare non exprimant attinentiam dicendo primus gradus affinitatis, ⁊ ſic de ſingulis. Ad primũ dic hoc fuiſſe vt detur intelligi ꝙ affinitas oritur ex conſanguinitate, ⁊ ꝙ ab vtroqꝫ ſexu virili ⁊ femineo affinitas contrahatur. Ad ſecundum dic attinentiam nõ fuiſſe expreſſam, vt illa computatio graduũ ad cõſanguinitatem ⁊ affinitatem referatur, vnde ſoror et frater ſunt in primo gradu conſanguinitatis, ⁊ frater ⁊ vir ſororis ſunt in primo gradu affinitat;, ⁊ ſic de alijs. Deinde a latere dextro directe linee ponitur alia linea quatuor cellulas continens: in prima ſcribitur frater, in ſecunda fratris filius, in tertia fratris nepos, in quarta fratris pronepos. Ad dorſum huius alia linea continẽs alias quatuor cellulas: in quarum prima ſcribitur vxor fratris olim relicta, in ſecunda vxor filij fratris, in tertia vxor nepotis fratris, in quarta vxor pronepotis fratris. A latere ſiniſtro ſunt alie quatuor cellule, quarum prima ſoror, ſecunda ſororis filia, tertia ſororis nept;, quarta ſororis proneptis. Ad dorſum harum ſunt alie quatuor: prima vir ſororis olim relictus, ſecunda vir filie ſororis, tertia vir neptis ſororis, quarta vir proneptis ſororis. Ponuntur etiam alie due cellule: vna a latere dextro continens relictus relicte fratris, a ſiniſtris relicta relicti ſororis que ſecundum omnes ponuntur ad decorem, et ad demonſtrandum genera affinitatis que hodie prohibitionem non habent. Adhuc habes duas lineas reflexas quarum vna oritur in cellula fratris, ⁊ terminatur in cellula viri ſororis, in qua ſcribitur primum genus affinitatis. Item alia linea reflexa que oritur in cellula ſororis, et terminatur in cellula vxoris fratris in qua idem ſcribitur.

¶ Queſtio.

¶ Circa hoc quero quare in cellula vxor fratris ſcribitur olim relicta, quod non ponitur in alijs cellulis inferioribus eiuſdem linee? Et dic hoc factum fuiſſe propter cellulam que ponitur ad dorſum illius, quaſi dicat, frater habuit vxorem: mortuo fratre, vxor a eo relicta contraxit cum alio viro: illa demum mortua iſte relictus a relicta fratris vult contrahere cum ſorore, nunquid poteſt? Olim non poterat quia erat ſibi in ſecundo genere et primo gradu, hodie vero poteſt. Idem ſit repetitum quo ad cellulam viri vxoris. ¶ Ad cognoſcendum ergo gradus affinitatis et genus tam per formam arboris ꝙ ex prius dictis tolle hanc ſolam regulam magiſtralem. Per carnalem copulam viri et mulieris inter conſanguineos mulieris et virum, et inter conſanguineos viri et mulierem contrahitur affinitas primi generis ⁊ eiuſdem gradus cuius eſt cõſanguinitas. Quare dicatur in regula per carnalẽ copulam viri et mulieris, ⁊ nõ viri ⁊ vxoris: collige ex his que in principio dixi.

Affinitat; definitio.

Affinitas per coitum nefariũ ꝯhit.

Affinitat; genus per quã regulã cognoſcit.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Inter conſanguineos mulieris ⁊ virũ et conſanguineos viri et mulierem. ideo dixi quia inter virum et mulierem non contrahitur affinitas: ſed ipſi ſunt affinitatis cauſa. Item inter conſanguineos viri et conſanguineos mulieris nulla eſt affinitas: vnde duo fratres cõtrahunt cum duabus ſororibus: pater ⁊ filius cum matre ⁊ filia. Sed eſt affinitas inter conſanguineos mulieris et ipſum virum: et conſanguineos viri et ipſam mulierem: extra de conſangui. et affi. ꝙ ſuper his. Primi generis quare dixerim etiam ex ſuperioribus patuit. Et eiuſdez gradus cuius eſt conſanguinitas: vide hoc in arbore. nam frater et ſoror ſunt in primo gradu conſanguinitatis: maritus ſororis eſt fratri in ꝓmo gradu affinitatis: et ſic vxor fratris ſorori. et ſic filia ſororis eſt filio fratris et ipſi fratri in ſecundo gradu conſanguinitatis: maritus eius in ſecundo gradu affinitatis: et econuerſo. et ſic in reliquis. Unde vir proneptis ſororis attinet fratri ⁊ omnibus deſcendẽtibus ꝗ ſunt in arbore quarto gradu affinitatis. ⁊ hoc ideo: quia toto gradu conſanguinitatis attinet predictis ipſa proneptis. Qui ſunt in arbore ideo dixi: quia ſi pronepos fratris haberet filium, ille excederet lineam equalitatis: et ſic attinet quinto gradu ſecundum regulas traditas in proxima arbore. ¶ Poſt hoc notandum eſt, illud preciſe non ſequitur. ego ⁊ tu ſumus affines: ergo filius quem procreo, eſt tibi affinis. Nam interdum filius meus mutat genus attinentie: quia ego ſum tibi affinis: et ipſe conſanguineus interdum nil attinet tibi. interdum mutat gradum. interdũ nec mutat genus nec gradum. Exemplum. ſi ego et tu ſumus affines per appoſitionem mei: quia ſcilicet contraxi cum conſanguinea tua: ſi ex dicta conſanguinea tua filium ꝓcreo, ille eſt tibi conſanguineus non affinis. ſed ſi ego maritus conſanguinee tue ex alia muliere filium procreo, ille nec eſt tibi cõſanguineus nec affinis. Si vero tu cõſanguineus vxoris mee filium procreas: hic filius non mutat genus attinentie: quia tu pater es mihi affinis ⁊ ipſe affinis. ſed ſi tu ⁊ vxor mea eratis ĩ equali linea vel inequali: ⁊ eras remotior: quia tu eras in tertio: ipſa in ſecundo vel primo: tunc ipſe filius mutat gradum: quia tu pater es mihi in tertio gradu affinitatis ⁊ ipſe mihi in quarto. Si vero tu et vxor mea eratis ꝯſanguinei in linea inequali: ſed vxor mea erat remotior: vt quia ipſa in tertio. ⁊ tu in ſecundo. tunc filius tuus non mutat genus nec gradum: quia tu mihi affinis, ⁊ ipſe affinis: tu in tertio gradu: ⁊ ipſe in tertio gradu. Item nota ꝙ iſtud etiam non ſequitur. ego ⁊ tu ſumus affines, et ego nõ poſſum accipere filiã tuam: ergo nec tu meam: quia ſi habeam cõſanguineam tuam in vxorem. tu bene potes contrahere cũ filia mea quam habui ex alia muliere: quia affinitas non contrahitur inter conſanguineos viri et conſanguineos mulieris. ſed inter virum et cõſanguineos mulieris: ⁊ inter mulierem et conſanguineos viri: vt dixi et probatur extra de conſangui. ⁊ affi. ꝙ ſuper his. Sed ego non poſſum contrahere cum filia tua niſi forſan illa excederet quartũ gradum: vt quia eſſet in quinto ⁊ eſt ſimile ſecundum quod dixi. ſ. in proxima arbore circa finem. ¶ Nunc queritur an affinitas inter aſcẽdentes ⁊ deſcẽdentes habeat perpetuam prohibitionem: an extendatur tantum vſqꝫ ad quartum gradum. Et ſi teneremus opinionem Hoſ. de qua dixi. ſ. in arbore proxima circa medium diceremus ꝙ vſqꝫ ad quartum gradum tantum. Sed tenendo contrariam opinionem dicemus ꝙ prohibitio ſit perpetua. Dicit enim textus ꝙ ita abſtinere debemus a cõſanguineis vxoris, vt a proprijs. extra de conſang. ⁊ affini. ca. j. xxxv. queſt. iij. de propinquis. ⁊. c. equaliter. Si ergo inter conſanguineos aſcendentes ⁊ deſcendentes prohibitio extẽditur in infinitum: ergo inter affines, ad idem inſti. de nup. §. affinitatis. ⁊ dicit lex ꝙ tales affines aſcendentes ⁊ deſcendentes habentur loco parentum ⁊ liberorum. ff. de gradi. l. non facile. §. ⁊ retro. in fine. Eodem modo poſſet formari queſtio de affinibus quorum vnus eſt in primo gradu: alter in quinto ſicut in cõſanguineis dixi. ſ. in arbore proxima. in fine. An autem liceat diuerſis tẽporibus habere in vxores duas cognatas, ſcilicet vxores duorum fratrum: et an coniuncti olim in gradu prohibito hodie ꝑmiſſo ſimul manere poſſint, de hoc vide not. extra de conſangui. et affi. ca. nõ debet. ¶ Ultimo queritur ad vtrãqꝫ arborem an prohibitio cõſanguineorum vel affinium coniungendorum ꝓcedat ex prohibitione diuina: an ex humana: ⁊ quare facta fuit ꝓhibitio. Breuiter ſcias ꝙ olim propter neceſſitatem frater neceſſario habuit contrahere cum ſorore: et cõſanguinei cum cõſanguineis. vnde tunc in collateralibus non erat ꝓhibitio hoc fuit a principio generis humani in filijs ⁊ nepotibus ade. hoc etiam fuit poſt diluuiũ in nepotibus noe. In leuitico vero prohibite fuerunt fere duodecim perſone. quas vide not. extra de reſti. ſpol. literas. ⁊ de diuor. ca. gaudemus. Demum ius poſitiuum canonicum prohibuit conſanguineos ⁊ affines primi generis coniũgi in ſeptimo gradu ⁊ citeriori: que prohibitio poſtea vſqꝫ ad quartum gradum eſt reſtricta. extra eo. non debet reuocatis etiam quibuſdam alijs prohibitionibus: vt patet. Reuocatio vero fuit ex cauſa que ibi ponitur. ⁊ extra de teſti. ca. licet ex quadam. per qđ patet, ꝙ prohibitio partim ꝓcedit ex iure diuino: ⁊ partim ex poſitiuo. Unde in ſecũdo gradu equalis linee collaterales cõtrahere poſſunt a iure diuino: ſed non poſitiuo. Ratio vero prohibitionis ſumitur. xxxv. queſt. j. §. j. ca. j. fuit eñ ꝓpter charitatem ampliãdam. Nam ſi contraherẽ cũ ſorore idem eſſet pater ⁊ ſocer: mater ⁊ ſocrus. vir ⁊ frater ⁊c. Sed ſi alium habeo patrem, alium ſocer, numeroſius ſe charitas protenderet. in qua vniuerſi fideles ⁊ precipue ſtudentes continue perſeuerẽt per gratiam eius qui eſt benedictus in ſecula ſeculorum. Amen.

¶ Explicit ingenioſa vtriuſqꝫ arboris declaratio: per Joannẽ andream iuris monarchã cõpilata.

Affinitas per notabila declaraf.

Affinitas ꝓhibitio inter aſcẽdẽtes ⁊ deſcẽdẽtes eſt perpetua.

Cõſanguinei et affines ꝗ iure ꝓhibent cõiũgi.